

Warszawa, dnia 30 lipca 2012 r.

Protokół szóstego posiedzenia Parlamentarnego Zespołu ds. Osób Starszych

Dnia 25 lipca 2012 r. o godzinie 15.00 w sali nr 179 w siedzibie Senatu odbyło się posiedzenie Parlamentarnego Zespołu ds. Osób Starszych, z udziałem przedstawicieli Rad Seniorów oraz Pawła Orłowskiego – podsekretarza stanu w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego.

Przewodniczący Parlamentarnego Zespołu ds. Osób Starszych zaprezentował zgromadzonym gościom wydawnictwo przygotowane przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, poświęcone promowaniu aktywności osób starszych w Europie, a także projekt stanowiska przygotowanego po poprzednim posiedzeniu Zespołu w sprawie Rządowego Programu na Rzecz Aktywności Osób Starszych na lata 2012-2013. Program ten podzielony jest na dwie części – systemową i konkursową (podzieloną na 4 priorytety). Przewodniczący Zespołu pokrótce omówił wszystkie uwagi do Programu, zawarte w piśmie do Ministra Pracy i Polityki Społecznej, dotyczące samej konstrukcji programu, priorytetów wybranych do realizacji - podniesienia jakości życia osób starszych, wolontariatu, braku w programie potrzeby tworzenia sieci informacyjnej, poradnictwa prawnego i rzecznictwa interesów osób starszych, innowacyjności i wykorzystywania nowoczesnych technologii, jak również potrzeby uwypuklenia kwestii partnerstwa międzysektorowego oraz działań wpisanych w samorządowe strategie rozwiązywania problemów społecznych. Wśród uwag Parlamentarnego Zespołu ds. Osób Starszych znalazło się również wskazanie preferowania rozwiązań o charakterze trwałym, służących wzrostowi potencjału seniorskiego i poprawie jakości życia osób starszych oraz potrzeba publicznych prezentacji rezultatów projektów wybranych w konkursach. Przewodniczący Zespołu podkreślił, iż wszelkie uwagi wniesione na obecnym posiedzeniu mogą jeszcze zostać dodane do stanowiska i przesłane do Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

W drugiej części spotkania minister Orłowski przedstawił informację o miejscu problematyki senioralnej w nowej perspektywie finansowej Unii Europejskiej. Obecnie w ramach środków Europejskiego Funduszu Społecznego, w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki nie ma specjalnego programu dedykowanego osobom 50+, gdyż każdy z programów może się również odnosić do tej grupy społecznej. W związku z tym do wszystkich konkursów mogą przystąpić osoby z grupy 50+. Jednocześnie w ramach projektów systemowych są realizowane projekty dla osób starszych. Na chwilę obecną na zadania i wsparcie grupy osób 50+ wydatkowano ok. 780 mln zł (szkolenia, zatrudnienie, subsydiowane pożyczki, dotacje na otwarcie działalności gospodarczej itp.). Ze wsparcia skorzystało ponad 220 tys. osób w wieku 55-64 lata, z czego blisko 110 tys. stanowiły osoby bez zatrudnienia. Minister Orłowski poinformował też, iż na poziomie regionalnym są finansowane działania dotyczące aktywnych metod zatrudniania, a na poziomie

krajowym programy profilaktyczne oraz szkolenie osób wchodzących na rynek pracy w zakresie opieki geriatrycznej. Wraz z rosnącymi problemami demograficznymi, większą ilością osób starszych potrzebna będzie coraz liczniejsza kadra zajmująca się tego typu działalnością. W ramach programów krajowych prowadzone są również działania promocyjne, dotyczące przekonania pracodawców o wartości zawodowej osób starszych.

W kolejnej perspektywie finansowej znane są ogólne założenia strategii, również krajowej, nie jest jednak na razie możliwe określenie szczegółowych kierunków wsparcia dla osób 50+. Nie da się powiedzieć, czy cel zatrudnieniowy w całym programie zostanie uwzględniony na podobnym poziomie do obecnego. Bardzo silnie podkreśla się jednak potrzebę pomocy osobom 50+.

Projekt regulacji, dotyczący Europejskiego Funduszu Społecznego, w zakresie wsparcia dla osób 50+, w ramach celu tematycznego „promowanie zatrudnienia i mobilności pracowników” określa jako priorytet inwestycyjny „aktywne i zdrowe starzenie się”. W perspektywie finansowej 2014-2020 pojawi się więc cel dedykowany osobom starszym. Być może pozwoli on np. na wprowadzenie tzw. „bonów opiekuńczych” dla osób niesamodzielnych, przeznaczonych na usługi opiekuńcze. Niezależnie od ostatecznych rozstrzygnięć, czy cel zatrudnieniowy będzie dotyczył całego obszaru wsparcia, czy tylko jakiejś części, jest szansa na to, by obszar usług opiekuńczych rozwijać. W obszarze innowacyjności planuje się przeniesienie wdrażania innowacji z poziomu regionalnego na poziom krajowy. Programy zdrowotne, w dużej mierze dotyczące profilaktyki i nabywania umiejętności w zakresie usług opiekuńczych również planuje się wdrażać na poziomie krajowym.

W dalszej części posiedzenia zaproszeni goście – przedstawiciele Rad Seniorów wypowiedzieli się na temat problemów, na jakie napotykają w swojej działalności, w kwestii dofinansowywania różnego rodzaju działań na rzecz grupy osób 50+. Pytania dotyczyły możliwości finansowania ze środków unijnych poszczególnych rodzajów działalności. Podkreślano potrzebę i konieczność uzyskania środków na poradnictwo oraz na większą aktywizację środowisk wiejskich. Członkowie Parlamentarnego Zespołu ds. Osób Starszych również przedstawiali swoje opinie w tej sprawie. Podkreślili, iż aktywizacja zawodowa osób starszych to jeden z priorytetów działania, które trzeba podjąć, mimo iż z badań wynika, że większe bezrobocie panuje w grupie osób młodych, niż w grupie osób 50+.

Druga część posiedzenia poświęcona była tworzeniu i funkcjonowaniu Rad Seniorów oraz możliwości ponownego skierowania do prac parlamentarnych projektu ustawy o Radach Seniorów. W poprzedniej kadencji Parlamentarny Zespół ds. Osób Starszych zdecydował się na prośbę nielicznych istniejących Rad Seniorów na stworzenie projektu nowelizacji ustawy o samorządzie gminnym, polegającej na dodaniu zapisu, wzorem zapisów o młodzieżowych radach, o wpisaniu Rady Seniorów, jako organu konsultacyjnego gminy. Organ ten mógłby być fakultatywnie powoływany przez gminę, która nadawałaby mu zakres kompetencji i statut. Taka inicjatywa mogłaby być podejmowana na wniosek organizacji seniorskich. Rada Seniorów miałaby mieć charakter konsultacyjny, a nie realizatorski. Projekt nowelizacji ustawy został przyjęty przez Senat VII kadencji, jednak po pierwszym czytaniu w Sejmie został odłożony. W nowej kadencji Parlamentarny Zespół ds. Osób Starszych, widząc rosnącą liczbę Rad Seniorów postanowił się dowiedzieć, czy potrzebne jest wprowadzenie nowych zapisów do ustawy, czy też nie. Na razie Zespół opracował Agendę 22, która jest poradnikiem dla samorządów, m.in. jak taką Radę Seniorów stworzyć, jak zapewnić partycypację osób starszych w zarządzaniu miastem i zadbać o potrzebę realizacji potrzeb seniorskich. Agenda ma charakter pytań, dotyczących 22 obszarów, z udziałem osób starszych.

Przedstawiciel ministerstwa Administracji i Cyfryzacji, dyrektor Szymon Wróbel poinformował, że rząd popierał poprzedni projekt ustawy o zmianie ustawy o samorządzie gminnym przewidujący możliwość powoływania rad seniorów. Przekazał też, że ministerstwo opowiada się za zwiększeniem partycypacji seniorów w podejmowaniu decyzji, które ich dotyczą na szczeblu lokalnym. Najprawdopodobniej Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji pozytywnie odniesie się do projektu ustawy, jeśli zostanie on przesłany mu do zaopiniowania.

Zaproszeni goście – przedstawiciele Rad Seniorów wypowiadali się na temat potrzeby wprowadzenia zapisów w ustawie o samorządzie terytorialnym, dotyczących tworzenia Rad Seniorów. Wszyscy wskazali potrzebę prawnego uregulowania statusu takich Rad. Wskazywano, iż brak zapisów powoduje problemy zarówno w sposobie tworzenia Rady, jak też kontrowersje na temat wyboru jej członków czy zakresu działalności. Brak odpowiednich zapisów może również prowokować chęć rozwiązania takiej Rady, która nie mając umocowania prawnego, nie może liczyć na ciągłość działania. Wszyscy podkreślali potrzebę funkcjonowania Rad Seniorów, ale opieranie się jedynie na dobrej woli prezydenta miasta lub innych władz samorządowych wydaje się być za małą gwarancją dla ich istnienia. Dodatkowo stanowiska wojewodów są różne – jedni podchodzą do problemu liberalnie, inni opierając się wyłącznie na literze prawa nie widzą konieczności powoływania Rad Seniorów.

Przewodniczący Zespołu – senator Mieczysław Augustyn poinformował na koniec, iż Zespół podejmie na nowo prace nad projektem zmian w ustawie, a następnie przekaże do konsultacji i zaopiniowania do właściwych resortów. Poinformował też, iż zamierzeniem projektu jest, by pozostawiał jak najwięcej swobody samorządowi, ale również, by seniorzy byli traktowani podmiotowo, po partnersku. Ważne jest bowiem, by myśleć o możliwości wykorzystania potencjału umysłowego osób starszych.

Protokół sporządzono

w Biurze Spraw Senatorskich

tel. (22) 694 95 40

bss@nw.senat.gov.pl